

ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА

ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА НА РАБОТА И ПРАВИЛАТА ЗА ПОВЕДЕНИЕ НА

СЪДЕБНИТЕ ЗАСЕДАТЕЛИ ПРИ СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД

Настоящите Вътрешни правила имат за цел да конкретизират организацията и начина на работа, както и да установят изискванията за етично поведение на съдебните заседатели при Софийски градски съд, за постигане на компетентно гражданско представителство в правораздаването и за безпристрастно, справедливо и обективно изпълнение на задълженията им.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С настоящите правила се уреждат организацията на работа и правилата за поведение на съдебните заседатели в Софийски градски съд и взаимодействието им със съдиите и съдебните служители от този съд.

Чл. 2. Съдебните заседатели участват в разглеждането на наказателни дела за престъпления, за които се предвижда наказание повече от 5 години лишаване от свобода. В тези случаи съдебният състав се състои от един съдия и двама съдебни заседатели. Ако предвиденото наказание е не по-малко от 15 години лишаване от свобода, съдебният състав е трима съдебни заседатели и двама съдии.

Чл. 3. Като част от съдебния състав, съдебният заседател има еднакви права със съдиите (запознаване с делото и доказателствата по него, разпит на свидетели и страни, запознаване със заключението на експертите) и равен глас с тях.

Чл.4. (1) Мандатът на съдебните заседатели е пет години, който започва да тече от датата на полагане на клетвата.

(2) Ако разглеждането на делото, в което участва съдебният заседател, продължи след срока по ал. 1, мандатът продължава до приключването на делото в съответната съдебна инстанция.

Чл. 5. (1) Съгласно чл. 29 от Наказателно- процесуалния кодекс /НПК/ в състава на съда не може да участва съдебен заседател:

- който е участвал в състава на съда, постановил присъда или решение в първата, въззивната или касационната инстанция, или при възобновяване на наказателното дело, определение, с което се одобрява споразумение за решаване на делото, определение, с което се прекратява наказателното производство или определение, с което се взема, потвърждава, изменя или отменя мярка за неотклонение - задържане под стража, в досъдебното производство;
- който е извършвал разследване по делото;
- който е бил прокурор по делото;
- който е бил обвиняем, настойник или попечител на обвиняемия, защитник или довереник по делото;
- който е бил или може да встъпи в наказателното производство като частен обвинител, частен тъжител, граждански ищец или граждански ответник;
- който е бил свидетел, поемно лице, вещо лице, преводач, тълковник или специалист - технически помощник по делото;

- който е съпруг или близък роднина на лицата, посочени по-горе;
- който е съпруг или близък роднина на друг член от състава на съда.
- който поради други обстоятелства може да се счита предубеден или заинтересован пряко или косвено от изхода на делото.

(2) При наличие на което и да е от посочените основания, съдебният заседател е длъжен да се отведе. Неговият отвод може да бъде поискан и от някоя от страните до началото на съдебното следствие, освен ако основанията за това са възникнали или са станали известни на по-късен етап. При всички тези случаи исканията за отвод или самоотвеждане следва да бъдат изрично мотивирани. По тяхната основателност съдът се произнася незабавно в тайно съвещание с участието на всички членове на състава.

Чл.6. Съдебните заседатели се свикват за участие в съдебни заседания от председателя на съда най-много за шестдесет дни в рамките на една календарна година, освен ако разглеждането на делото, в което участват, продължи и след този срок.

Чл.7. (1) За всеки съдебен състав чрез жребий се определят основни и резервни съдебни заседатели.

(2) Резервните съдебни заседатели присъстват при разглеждането на делата, по които са излъчени, от самото начало на съдебното заседание с правата на член от състава, освен правото да вземат участие в съдебните съвещания и в решаването на въпросите по делото.

(3) Когато някой от непрофесионалните членове от състава на съда не може да продължи участието си, резервният заседател го замества с пълния обем права и производството продължава.

Чл.8. (1) На всеки съдебен заседател се издава служебна карта от административния ръководител на Софийски градски съд.

(2) Съдебните заседатели връщат служебната си карта на административния секретар при изтичане на мандата им или при предсрочното им освобождаване от длъжност.

II. ПРАВИЛА ЗА ПОВЕДЕНИЕ НА СЪДЕБНИТЕ ЗАСЕДАТЕЛИ

Чл. 9. При осъществяване на дейността си съдебните заседатели са политически неутрални.

Чл. 10. Съдебният заседател трябва да спазва и прилага Конституцията и действащите нормативни актове на Република България, като при изпълнение на функциите си е независим и действа по съвест и убеждение, основано на обективно, всестранно и пълно изследване на всички обстоятелства по делото.

Чл. 11. Съдебният заседател трябва да се ръководи от правилото, че решенията се вземат въз основа на събраните доказателства, а не по предварително убеждение; че обвиненото лице се счита за невинно до завършване на наказателното производство с влязла в сила присъда, в която се установява противното.

Чл. 12. Съдебният заседател не трябва да проявява грубост и неуважение в поведението си. Трябва да бъде учтив, както с магистратите, така и със съдебните служители и да не коментира публично професионалните и моралните им качества.

Чл. 13. Съдебният заседател трябва да изпълнява задълженията си компетентно, добросъвестно и безпристрастно, вземайки предвид само обществения интерес; да взема всички мерки за разкриване на обективната истина по всеки конкретен случай.

Чл. 14. При изпълнение на задълженията и отговорностите си е длъжен да спазва принципите на честност и достойнство, както и обективно да изпълнява определените му функции, тъй като той олицетворява участието на обществеността в правораздаването.

Чл. 15. Да не се отнася с предубеденост или дискриминиране към някого на

основата на раса, вероизповедание, национален произход, пол, физически или психически недъзи, или на други основания.

Чл. 16. Да се отнася с дължимото уважение към правата и интересите на всички участници в процеса и да изисква подобно поведение и от тях.

Чл. 17. По никакъв повод да не предоставя и не използва по неподходящ начин информацията или документацията, която получава при или по повод изпълнение на задълженията си като съдебен заседател.

Чл. 18. Да пази държавна, служебна и лична тайна, станала му известна при осъществяване на правомощията му, както и тайната на съдебните съвещания.

Чл. 19. Съдебните заседатели могат да участват в обществени изяви, които не влизат в противоречие с настоящите правила.

Чл. 20. При и по повод осъществяване на функциите си, както и в обществения и личния живот, съдебните заседатели са длъжни:

1. да не уронват престижа на съдебната система и на съдебния заседател;
2. да не осъществяват лични отношения със страните по разглежданите от тях дела;
3. да не използват положението си за лично облагодетелстване или в полза на трети лица;

III. ОРГАНИЗАЦИЯ НА РАБОТАТА НА СЪДЕБНИТЕ ЗАСЕДАТЕЛИ

Чл. 21. Съдебните заседатели се свикват за участие в съдебни заседания от председателя на съда, като уведомяването им за делата, за които са разпределени, се извършва писмено чрез призовка или по телефона.

Чл. 22. Разпределението на съдебните заседатели като членове на съдебни състави се извършва на принципа на случайния подбор - чрез електронно разпределение.

Чл. 23. (1) Съдебните заседатели влизат в съдебно заседание в представително облекло.

(2) Съдебният заседател е длъжен да се яви на съдебното заседание в състояние, което му позволява да изпълнява функциите си.

(3) Съдебни заседатели, които преди съдебното заседание са употребили алкохол или упойващи вещества не се допускат до участие в него.

Чл. 24. Съдебният заседател, при осъществяване на своите функции, е длъжен:

1. Да се яви при Главните специалисти „Стажанти и съдебни заседатели“ (съдебни администратори) в стая 69 на сутерена на СГС, от които да получи информация за залата, в която ще се проведе съдебното заседание по делото, за което е призован, не по-късно от 30 минути преди определеното време за начало на заседанието;

2. Да се яви пред входа на залата, определен за съдебния състав, за участие в съдебното заседание по делото, за което е призован, не по-късно от 5 минути преди определеното време за начало на заседанието;

3. Преди началото на съдебното заседание да изключи мобилния си телефон;

4. Съдебният състав – съдия (съдии) и съдебни заседатели, влизат заедно в съдебната зала.

5. При заемане на местата от състава на съда в заседателната зала за започване на съдебното заседание, по-възрастният съдебен заседател сяда отдясно на председателя на състава;

6. В случай на спешна необходимост да излезе от залата, съдебният заседател трябва да помоли председателстващия съдия да прекъсне заседанието за определено

време, като даде кратка почивка.

7. След всяко прекъсване на заседанието (за почивка или по други причини) съдебният заседател трябва да се яви не по-късно от 5 минути преди определеното време за продължаване на заседанието пред входа на залата, определен за съдебния състав. Съдебният състав отново влиза заедно в залата.

8. Съдебният заседател има право да поставя въпроси на участниците в наказателното дело, които съгласува с председателя на състава.

9. При отлагане на започнало наказателно дело (с ход) или насрочване на следващо заседание, с.з. следва да запише следващата дата и я свери с бъдещите си ангажименти;

10. При невъзможност да участва в следващото съдебно заседание по дела, на които е даден ход (болен, командировка, извън страната и др.), с.з. трябва да уведоми писмено (с молба) председателя на СГС чрез съдебния администратор, а при неотложна необходимост – по телефона, съдебния администратор или служител от наказателното деловодство.

11. При невъзможност да участва в съдебни заседания за определен период от време поради лична или служебна заетост, с.з. трябва да уведоми своевременно писмено председателя на съда чрез съдебния администратор;

12. При промяна на настоящия адрес или телефона за връзка, с.з. трябва да информира съдебния администратор;

13. Съдебният заседател е задължен да уведоми председателя на съдебния състав при наличие на някое от основанията за отвод, предвидени в чл. 29 от НПК и сам да си направи отвод от състава на съда;

14. Съдебният заседател не трябва да изразява предварително становище по възложените му дела;

15. При провеждане на тайно съвещание на съдебния състав за постановяване на присъдата, съдебните заседатели задължително се изказват и гласуват **преди съдиите**.

16. При подписване на присъдата с особено мнение, подписването на мотивите от съдебните заседатели е задължително. Особеното мнение се отбелязва при подписване на присъдата, съответно на диспозитива. Съдебният заседател излага особеното си мнение в писмена форма в определения срок, предвиден в чл. 308 от НПК;

17. Да пази тайната на съвещанието при решаването на делата.

18. Да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси, както и да не допуска възможност да бъде поставен в реален или предполагаем такъв конфликт. Да не осъществява лични отношения със страните по разглежданите от тях дела.

19. След приключване на всяко съдебно заседание, да се яви при съдебния администратор в стая 69 на сутерена на СГС, за да уведоми за хода на заседанието и за датата за насрочване на следващото заседание.

Чл. 25. (1) Съдебните заседатели поставят въпросите, касаещи организацията на тяхната работа на съдебния администратор – пряко или чрез Съвета на съдебните заседатели.

(2) Когато съдебният заседател не е удовлетворен от отговора (решението) на съдебния администратор, той има право да поиска среща чрез него или чрез Председателя на Съвета на съдебните заседатели и да бъде приет от Председателя на Наказателната колегия на СГС или от Председателя на СГС.

Чл. 26. (1) За участието си в съдебни заседания, за всеки заседателен ден, съдебните заседатели получават възнаграждение от бюджета на съдебната власт.

(2). Размерът на възнаграждението се определя с Наредба и се изплаща веднъж

месечно.

Чл. 27. (1) При неизпълнение от страна на съдебния заседател на задълженията му, на същия се налага санкцията, предвидена в чл. 74, ал. 1 от Закона за съдебната власт.

(2) Системното неизпълнение на задълженията от съдебен заседател е основание за провеждане на процедура за предсрочно освобождаване от длъжност, съгласно чл. 71 от Закона за съдебната власт.

(3) Съдебният заседател се освобождава предсрочно от Общото събрание на съдиите по предложение на Председателя на съда. Предложението за предсрочно освобождаване на съдебен заседател трябва да бъде на разположение на членовете на Общото събрание на съдиите три дни преди провеждане на събранието.

(4) Препис от протокола на Общото събрание се изпраща на съдебния заседател и на съответния Общински съвет.

Чл. 28. (1) За неизпълнение на задълженията на съдебния заседател може да му бъде наложена глоба от Председателя на съда в размер от 50 до 500 лева.

(2) Преди налагане на глобата Председателят на съда предоставя възможност на съдебния заседател да даде обяснения.

(3) По жалба на наказан съдебен заседател, Председателят на апелативния съд може да отмени или намали размера на глобата.

Чл. 29. (1) Съдебният администратор предоставя на Председателя на Съвета на съдебните заседатели, при поискване, списък на всички съдебни заседатели от Софийски градски съд с трите имена, настоящия адрес и телефоните за връзка.

(2) Председателят на Съвета използва информацията от списъка по ал. 1 само в интерес на служебните си задължения при спазване на Закона за защита на личните данни.

Чл. 30. Председателят на съда чрез съдебния администратор периодично организира повишаване на квалификацията на съдебните заседатели и оказва съдействие на Съвета на съдебните заседатели при подготовката и провеждането на общите събрания.

Чл. 31. Ръководството на съда осигурява, при поискване от Съвета на съдебните заседатели, служебно помещение за провеждане на общите събрания или заседания на съвета, както и нормативни и други материали във връзка с работата на съдебните заседатели.

IV. ОРГАНИЗАЦИОННИ ВЪПРОСИ

Чл.32. Представителни органи на съдебните заседатели в Софийски градски съд са: ОБЩО СЪБРАНИЕ и СЪВЕТ на съдебните заседатели.

Чл. 33. (1) Общото събрание се състои от всички съдебни заседатели на Софийски градски съд.

(2) Съдебните заседатели могат да упълномощят с изрично писмено пълномощно друг съдебен заседател в Софийски градски съд, който да ги представлява на общото събрание, като един пълномощник може да представлява най-много трима съдебни заседатели.

Чл. 34. Общото събрание на съдебните заседатели:

1. приема, изменя и допълва вътрешните правила за организацията на работа и правилата за поведение на съдебните заседатели в Софийски градски съд;
2. избира и освобождава членовете на Съвета на съдебните заседатели;
3. приема решения за подобряване организацията на работа и защита на

професионалните интереси на съдебните заседатели.

Чл. 35. (1) Общото събрание се свиква по решение на Съвета на съдебните заседатели не по-малко от един път в рамките на мандата.

(2) Общото събрание може да се свиква и по искане на една пета от съдебните заседатели, отправено писмено до Съвета, което се удостоверява с техните подписи.

(3) Ако Съветът на съдебните заседатели не свика Общото събрание в едномесечен срок от датата на поискване, то се свиква от съдебните заседатели, поискали свикването му.

(4) За участие в Общото събрание съдебните заседатели се уведомяват писмено или по телефона, най-малко седем дни преди провеждане на събранието. Поканата или съобщението трябва да съдържа дневния ред, датата, часа и мястото на провеждане, както и по чия инициатива се свиква.

(5) Дневният ред на Общото събрание се определя по решение на Съвета на съдебните заседатели, като може да бъде допълван по предложение на съдебните заседатели, до гласуването му на събранието.

(6) Общото събрание се провежда и е законно, ако на него присъстват повече от половината от всички съдебни заседатели в Софийски градски съд. При липса на кворум събранието се отлага с един час по-късно и се провежда на същото място, при същия дневен ред и се счита законно, ако на него присъстват най-малко една трета от съдебните заседатели.

(7) Общото събрание се председателства от председателя, зам. председателя или определен член на съвета.

(8) Решенията на Общото събрание се взимат с обикновено мнозинство (50%+1 гласа) от присъстващите съдебни заседатели, с явно гласуване. Решенията са задължителни за всички съдебни заседатели.

(9) Членовете на Съвета се избират с обикновено мнозинство. Ако при първото гласуване не се получи нужното мнозинство, гласуването се повтаря и за избрани се смятат тези, които са получили най-много гласове.

(10) Членовете на Съвета могат да бъдат освободени предсрочно по тяхно искане, при трайна фактическа невъзможност да изпълнява задълженията си за повече от една година или неспазване на вътрешните правила.

(11) При избор на нови членове на Съвета на мястото на освободените по предходната алинея се избира и комисия по избора в състав от 3 /трима/ членове, от които един се избира за Председател. Изборът се извършва съгласно разпоредбата на ал. 9.

Чл. 36. (1) Съветът на съдебните заседатели осъществява връзка със съдебния администратор на Софийски градски съд за организация на работа на съдебните заседатели и за доброто взаимодействие със съдиите.

(2) Съветът се състои от нечетен брой членове – от 7 (седем) до 9 (девет).

(3) Мандатът на членовете на съвета е 5 (пет) години.

Чл. 37. Съветът на съдебните заседатели:

1. свиква, подготвя, организира и провежда Общите събрания на съдебните заседатели;

2. изготвя и съгласува Вътрешните правила;

3. избира от своя състав председател и един или двама зам. председатели на Съвета;

4. разпределя задълженията между членовете на Съвета;

5. представлява съдебните заседатели пред ръководството на съда и определя обема на представителност на членовете си;

6. упълномощава Председателя на Съвета да представлява съдебните заседатели пред ръководството на съда или други институции, имащи отношение към статута на съдебните заседатели, за времето, през което Съветът не заседава;

7. приема решения за подобряване организацията на работа и защита на професионалните интереси на съдебните заседатели;

8. осигурява изпълнение на решенията на Общото събрание.

Чл. 38. (1) Съветът на съдебните заседатели се свиква от Председателя по негова инициатива и провежда заседания, не по-малко от един път годишно.

(2) Съветът може да се свиква и по искане на една пета от членовете на съвета, отправено писмено до Председателя на Съвета, което се удостоверява с техните подписи.

(3) Ако Председателят не свика Съвета в седемдневен срок от датата на поискване, то Съветът се свиква от членовете, поискали свикването му.

(4) За участие в заседанията на Съвета членовете му се уведомяват писмено, по електронна поща или по телефона от Председателя или Зам. председателя на Съвета (членовете поискали свикването му), най-малко три дни преди провеждането. Поканата или съобщението трябва да съдържа дневния ред, времето и мястото на провеждане, както и по чия инициатива се свиква.

(5) Дневният ред на заседанието се определя от Председателя на Съвета, като може да бъде допълван по предложение на членовете на Съвета до гласуването му в заседанието.

(6) Заседанията се ръководят от Председателя на Съвета, а в негово отсъствие от Зам. председател.

(7) Заседание на Съвета се провежда, ако на него присъстват повече от половината от членовете му. При липса на кворум заседанието се отлага с един час по-късно и се провежда на същото място, при същия дневен ред и се счита законно, ако на него присъстват най-малко една трета от членовете му.

(8) Решенията на Съвета се взимат с обикновено мнозинство от присъстващите на заседанието членове и с явно гласуване.

(9) Заседание на Съвета за избор или предсрочно освобождаване на председател или зам. председател, се провежда, ако на него присъстват не по-малко от две трети от членовете на Съвета, а решенията се взимат с обикновено мнозинство от присъстващите на заседанието членове и с явно гласуване.

(10) Всеки член на Съвета може да упълномощи с изрично писмено пълномощно друг член на Съвета, който да го представлява на заседанието, като един пълномощник може да представлява най-много трима членове. В протокола изрично се отбелязва кой член от кого се представлява, а пълномощното се прилага към протокола.

(11) Съветът на съдебните заседатели може да взема своите решения и неписъствено, ако всичките му членове са заявили съгласието си за това. Решението се счита за взето, след като протоколът се подпише от толкова членове, колкото е достатъчно за вземане на решението.

(12) Председателят и Зам. председателят на Съвета могат да бъдат освободени предсрочно по тяхно искане, при трайна фактическа невъзможност да изпълняват задълженията си за повече от една година или неспазване на вътрешните правила.

(13) Изборът на нов Председател или Зам. председател на Съвета на мястото на освободения по предходната алинея се извършва съгласно разпоредбата на ал. 9.

Чл. 39. (1) По време на провеждане на Общите събрания и заседанията на Съвета на съдебните заседатели се водят протоколи, които се подписват от Председателя на Съвета и протоколчика.

(2) Един екземпляр от протоколите се изпраща на Председателя на Софийски

градски съд, като се завежда с входящ номер в регистратурата на съда.

(3) Председателят на Съвета съхранява и отговаря за документите, които се изготвят от Съвета.

(4) При избор на нов Съвет или Председател, документите се предават на него.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Системното неизпълнение на тези правила е основание за предсрочно освобождаване на съдебния заседател, съгласно изискванията на чл. 71, т. 5 от ЗСВ.

§ 2. Изискванията, включени в настоящите правила, свързани с изпълнение от ръководството на Софийски градски съд, се съгласуват със съдебния администратор.

§ 3. При изготвяне на настоящите Вътрешни правила за организацията на работа и правилата за поведение на съдебните заседатели при Софийски градски съд, са използвани и Вътрешни правила за организацията на работа и правилата за поведение на съдебните заседатели в други окръжни съдилища.

Съвет на съдебните заседатели при СГС